№ 279 (1230)

ЗАБАСТОВКА В АРА

Правильный шаг.

Сотрудники минской конторы АРА об'явили забастовку протеста. Они требуют смещения одного из работников АРА, избившего и обругавшего шоффера.

Это—первая забастовка подобного характера у нас в Минске. Именно поэтому нам необходимо установить и мотивы забастовки, и ту цель, которую она преследует.

Забастовка по своему характеру не направлена против организации в целом. Она требует наказания лица, разрешившего себе в России применять методы кулачной расправы, которые могут быть допустимы в странах, где у власти находится не большевики, но уже давно вы-

которые работают в учреждениях АРА.

Мы считаем вполне правильными требования сотрудников АРА и правления союза совработников о немедленном смещении господина Смита и предании его суду.

Надо раз навсегда указать тем, которые до сих пор этого не поняли, что Россия совсем не то, что Менсвика, где можно себе разрешить вольности в обращении с рабочими, где человеческая личность расценивается в зависимости от того, какое положение она занимает в обществе. Там рабочие можно бить по морде, но нельзя того же сделать по отношению к

23-го ноября член администрации АРА гр. Смитт призвал к себе шофера Подберезко, к которому обратился с вопросом:

— Что ты говорил про ту женщину, которая ночевала у нас?

Подберезко не смог на этот вопрос ответить, ибо он не знал, о какой женщине его спрашивают.

Не получив ответа, гр. Смитт ударил т. Подберезко кулаком по лицу и, когда Подберезко от удара упал на пол, продолжал избивать его лежачего. Подберезко еле вырвался из рук Смитта. Гр. Смитт гнался за ним через все комнаты.

явить забастовку протеста с часу дня 24-го ноября.

Шоффера, возмущенные поступком своего „принципала“, забастовали еще с утра.

Требования рабочих и служащих.

На общем собрании всех сотрудников были заслушаны доклады представителей союза Совработников тов. Строкочевского, Любимова и представителя комслужа о переговорах с администрацией АРА, которой были пред'явлены следующие требования:

2) Немедленного ... из АРА.

3) Требование ... конторы АРА ... ССРБ гр. Смита ...

IO

СТРАЙК У АРА: ПАМЫЛКА СЭДРЫКА СЬМІТА

Гонар жанчыны. — Пабілі шафёра. — Ультыматум прафсаюзаў. — Сьпяваюць «Інтэрнацыянал». — Штрэйкбрэхеры будуць галадаць. — Газэтная кампанія. — Канфідэнцыйная прыпіска. — Сьміт зьяжджае

Толькі-толькі скончыўся першы месяц працы ў Менску новага кіраўніка акругі Чарлза Ўілабі, калі выбухнуў скандал, у якім зьмяшаліся ў адно жанчыны, палітыка й клясавая барацьба. З газэтных старонак у Менску скандал перакінуўся ў Маскву, і ягонае рэха дакацілася да амэрыканскай прэсы. Загалоўкі паўсюль былі аднолькавыя: страйк у АРА.

25 лістапада 1922 газэты «Савецкая Беларусь» і «Звезда» надрукавалі карэспандэнцыю пра падзеі ў менскай канторы АРА. Паведамленьне ў «Звезде», падпісанае псэўданімам Праўдзін, заняло чвэрць газэтнай паласы.

> Страйкоўцы патрабуюць пакараньня асобы, што дазволіла сабе ўжыць мэтады кулачнай расправы, якія дапушчальныя ў краінах, дзе ва ўладзе не знаходзяцца бальшавікі. Але даўно выйшлі з моды там, дзе ва ўладзе знаходзяцца бальшавікі, гэтак нелюбімыя панам Сьмітам.

Новы намесьнік кіраўніка акругі Сэдрык Сьміт, які за некалькі тыдняў перад тым прыбыў у Менск з Самары, бальшавікоў не любіў. Ён таксама не выносіў, калі пры ім абражалі жанчын. Напярэдадні ў новым доме, куды з гатэлю перасяліліся супрацоўнікі акругі, са згоды Чарлза Ўілабі адна госьця атрымала дазвол пераначаваць у вольным пакоі. Ўілабі мусіў апраўдвацца перад начальствам у Маскве:

> Менск — горад, дзе поўна чутак. У суседніх пакоях жыў абслуговы пэрсанал, і я ведаў, што мясцовыя супрацоўнікі мусяць усё дакладваць камэнданту. Але спадзяваўся, што поўная адкрытасьць гасьцяваньня сама сабою засьцеражэ ад плётак.

Наступнай раніцай шафёр Ігнат Падбярозка пачаў расказваць пра начную оргію з удзелам трох амэрыканцаў. Ўілабі запрасіў шафёра для

тлумачэньняў; той спаслаўся на аповед прыбіральшчыцы. Падбярозка некалькі гадоў працаваў у Амэрыцы, гаварыў па-ангельску, але ня надта добра. Ўілабі папрасіў яго прыйсьці зь перакладчыкам, але, на няшчасьце, па дарозе іх сустрэў Сьміт.

Дачыненьні між Падбярозкам і Сьмітам былі досыць напружаныя. Аднойчы Сьміт перадаў шафёру заданьне на выезд. Той толькі скончыў разгрузку свайго аўтамабіля й паслаў Сьміта к чортавай матары, заявіўшы, што нікуды болей не паедзе. Сьміт у адказ недыпляматычна пабяцаў набіць шафёру пысу, калі той яшчэ хоць раз так яму адкажа. Падбярозка напісаў пісьмовую скаргу, але справа далей за словы не пайшла. На рэзкае пытаньне Сьміта пра чуткі Падбярозка заявіў, што нічога нікому не казаў. Гутарка не зацягнулася. Разьюшаны Сьміт закаціў поўху, потым другую. Шафёр схаваўся пад стол. Калі Сьміт паспрабаваў выцягнуць яго, той вырваўся й кінуўся да прафсаюзнага начальства.

У гэты ж дзень Ўілабі атрымаў пратэст ад Саюзу дзяржаўных і прыватных службоўцаў:

> Саюз лічыць, што выпадкі зьбіцьця гаспадаром свайго працаўніка нецярпімыя, асабліва на тэрыторыі РСФСР, і таму лічыць неабходным зьвярнуць вашую ўвагу на наступныя патрабаваньні:
> 1. Запатрабаваць ад сп. Сьміта публічна папрасіць прабачэньня ў Падбярозкі.
> 2. Звольніць сп. Сьміта з працы ў АРА.
> 3. Пагадзіцца на перадачу справы ў суд.

> 4. Саюз таксама лічыць, што сп. Сьміт ня можа надалей знаходзіцца на тэрыторыі РСФСР.
> Мы шлём вам нашыя мінімальныя патрабаваньні ў сувязі з агідным інцыдэнтам, і з гэтай нагоды Саюз заяўляе катэгарычны пратэст супраць такіх некультурных паводзінаў афіцыйнай асобы АРА. Такія выпадкі могуць здарацца ў самых беззаконных і буржуазных краінах. Спадзяемся, што ў вашай асобе Саюз атрымае поўную падтрымку сваіх справядлівых і законных патрабаваньняў. Таксама дазвольце паведаміць, што мы будзем настойваць на гэтых патрабаваньнях усімі сродкамі, даступнымі Саюзу, у тым ліку абвяшчэньнем страйку пратэсту, які будзе працягвацца аж да задавальненьня нашых патрабаваньняў.

У той дзень у канторы АРА ўпершыню прагучалі пагрозьлівыя радкі рэвалюцыйнага гімну: «Паўстань, прокляцьцем катаваны! Паўстань, хто з галаду век пух!» Удзельнікі сходу аднадушна прагаласавалі за спыненьне выдачы харчу й лекаў апухлым з галаду й ад хваробаў і стоячы прасьпявалі «Інтэрнацыянал»[51].

[51] АРА мела пэўны досьвед дачыненьняў са страйкоўцамі. Першы інцыдэнт адбыўся адразу пасьля прыбыцьця самай першай партыі дапамогі. Сухагруз «Фэнікс» даставіў у петраградзкі порт 700 тон харчу. Грузчыкі пачалі знарок ірваць мяхі й адсыпаць сабе муку, рыс і цукар. Спробы спыніць рабаўніцтва й затрымаць рабочых на выхадзе з порту прывялі да страйку. Прадстаўнік уладаў заявіў, што ня можа паўплываць на пралетарыяў. Пазьней ставілі асаблівыя ўмовы й прэтэндавалі на амэрыканскі харч розныя групы — ад камуністычных прафсаюзаў да арганізаваных артэляў, чыгуначнікі не хацелі дастаўляць грузы, а пэрсанал дзіцячых дамоў і шпіталёў патрабаваў сабе частку рацыёнаў і адзеньня. АРА ацэньвала такія заявы як шантаж і цьвёрда стаяла на сваім праве ўсё разьмяркоўваць самастойна ў адпаведнасьці са сваімі задачамі.

25 лістапада газэта «Звезда» паведаміла:

> Страйк прызначаны на заўтра, на першую гадзіну дня. Раніца даецца адміністрацыі АРА на выкананьне чатырох умоваў прафсаюзу савецкіх працаўнікоў.

Чарлз Ўілабі прыняў дэлегацыю прафсаюзу, але адмовіўся ня толькі выканаць іх патрабаваньні, але нават абмяркоўваць канфлікт. Было заяўлена, што ўсе праблемы АРА вырашае выключна з прадстаўніком ураду Мар'янам Стакоўскім. Да абеду ніводнае з патрабаваньняў не было задаволена.

Ўілабі пісаў у штаб-кватэру ў Маскву:

> Сход быў тыпова савецкі. Больш за 60% супрацоўнікаў выступалі супраць страйку й лічылі, што справу павінен вырашыць Стакоўскі са мной разам. Прафсаюзныя функцыянэры знаходзіліся ва ўсіх кутках і дапільноўвалі, каб усе галасавалі. Старшыня сходу патлумачыў, што той, хто галасуе супраць страйку, ёсьць ворагам працоўнага ўраду — штрэйкбрэхерам, і заслугоўвае страціць працу й галадаць. Бальшыня супрацоўнікаў — жанчыны. На іх было лёгка паўплываць, і яны прагаласавалі за страйк.

А першай гадзіне дня ўсе амэрыканскія склады й кантора ў Менску былі зачыненыя. Людзям, якія прыйшлі па пасылкі й лекі, тлумачылі, што тут ідзе барацьба супраць эксплюататараў, і калі АРА адновіць працу — невядома. Многія прыязджалі па дапамогу здалёк і не маглі заставацца нанач, у шпіталёх чакалі на лекі, многія дзіцячыя дамы існавалі вылучна на араўскім рацыёне. Прафсаюзнае начальства адсылала самых нецярплівых да амэрыканцаў — яны ва ўсім вінаватыя.

Чарлз Ўілабі й Фрэнк Вілі неадкладна адправіліся на вуліцу Ўрыцкага, дзе ў доме №3 месьцілася кантора ўпаўнаважанага Мар'яна Стакоўскага. Пачатак перамоваў атрымаўся ня надта ўдалы. Не пасьпелі бакі прыступіць да справы, як у дзьверы пастукалі: у АРА новы канфлікт, Сьміт выставіў за дзьверы аднаго з кіраўнікоў мясцовага прафсаюзу. Той занёс у дом, дзе жылі амэрыканцы, ключы й інструмэнты, пачаў спрачацца са Сьмітам, які раззлаваўся й выгнаў гаваркога актывіста.

Цягам пяці гадзінаў Ўілабі й Вілі вялі перамовы са Стакоўскім. Упаўнаважаны заявіў, што ня мае паўнамоцтваў спыніць страйк, але паспрабуе зрабіць што зможа. Для гэтага трэба прапанаваць прафсаюзу нейкія саступкі.

Упершыню прапанова заключыць дамову між беларускімі прафсаюзамі й АРА паступіла кіраўніку акругі яшчэ ў траўні. Дамова складалася з 34 пунктаў, якія рэгулявалі працу пэрсаналу ў савецкіх установах. Прафсаюзы заяўлялі, што мясцовы пэрсанал галадае, і патраба-

Забастоўка рабочых АРА.

Між рабочымі і служачымі АРА з аднаго боку і адміністрацыяй — з другога выбухнуў канфлікт. Справа вось у чым.

23-га лістапада член адміністрацыі АРА гр. Сьміт паклікаў да сябе шофэра Падбярозка і спытаў у яго:

— Што ты казаў пра тую кабету, якая начавала ў нас?

Падбярозка на гэта пытаньне нічога не адказаў, бо не ведаў, пра якую кабету ідзе гутарка.

Не атрымаўшы адказу, гр. Сьміт ударыў Падбярозку кулаком па твары і, калі Падбярозка ад удару паваліўся на падлогу, пачаў біць яго ляжачага. Падбярозка ледзь вырваўся з рук гр. Сьміта і ўцёк.

Падбярозка быў абгледжаны доктарам, пасьля чаго зьвярнуўся ў камітэт служачых з пратэстам.

Кам. служачых супольна з праўленьнем саюзу Савецкіх працаўнікоў разгледзеў гэту справу, пасьля чаго было пастаноўлена з 1-ай гадзіны дня 24-га лістапада абвясьціць забастоўку пратэсту.

Вымаганьні рабочых і служачых.

На агульным сходзе ўсіх супрацоўнікаў былі выслуханы даклады прадстаўнікоў саюзу сав. працаўнікоў т. т. Стракоўскага і Любімава і прадстаўніка камітэту служачых аб перамоўленьнях з адміністрацыяй АРА, пасьля былі прад'яўлены вось якія вымаганьні:

1) Адміністрацыя АРА павінна публічна папрасіць Падбярозка.

2) Неадкладна выдаліць гр. Сьміта з АРА.

3) Дамагацца ад упаўнаважанага канторы АРА па Беларусі Вілдобі дазволу аддаць пад суд С.С.Р.Б. гр. Сьміта за пабоі свайго падначаленага.

4) Лічыць недапусьцімым, каб надалей заставалася на тэрыторыі Р.С.Ф.С.Р. асоба, якая ўжывае да сваіх падначаленых мордабойства.

Прапанаваньне баставаць агульным сходам было прынята аднага-

Саюз сав. працаўнікоў — на ахову рабочых.

Саюз сав. працаўнікоў паслаў упаўнаважанаму Ц. В. К. Беларусі пры замежных прадстаўніцтвах т. Стакоўскаму копію паперы, пасланай на імя ўпаўнаважанага канторы АРА па Беларусі гр. Вілдобі, гэтакага зьместу:

„Праўленьне саюзу сав. працаўнікоў просіць прыняць усе належачыя ад вас меры дзеля задаволеньня нашых законных вымаганьняў, прад'яўленых адміністрацыі АРА, накошт недапусьцімага факту пабояў гр. Сьмітам члена нашага саюзу шофэра АРА Падбярозка. Адначасна нас паведамілі, што гэтакае ўдараньне не выпадкова ... з боку гр. Сьміта ў адносінах да сваіх падначаленых. Абураное ўсім, што здарылася, праўленьне саюзу пастанавіла зацьвердзіць рашэньне камітэту служачых АРА аб абвяшчэньні забастоўкі пратэсту ў 1-ай гадзіне дня 24-га лістапада, аб чым даводзім да вашага ведама.»

У АРА — забастоўка.

24-га лістапада ў 1-ай гадзіне дня праца ў АРА спынілася. Усе склады зачынены. Кантора не працуе. Рабочыя і служачыя бастуюць.

Забастоўка спынілася.

Учора аб 11-ай гадзіне раніцы ў будынку канторы АРА адбыўся агульны сход бастуючых рабочых і служачых АРА.

Упаўнаважаны ЦВК Беларусі пры замежных прадстаўніцтвах там. Стакоўскі ў кароткай прамове абвясьціў аб перамоўленьні з адміністрацыяй АРА. Упаўнаважаны канторы АРА па Беларусі гр. Вілдобі згадзіўся задаволіць усе нашы вымаганьні.

Прадстаўнік саюзу сав. працаўнікоў т. Стракоўскі казаў, што тактыка саюзу ў гэтай справе была зусім правільнаю. Нашы вымаганьні будуць задаволены. Я прапаную спы-

Газэта «Савецкая Беларусь» напісала пра страйк 26 лістапада, калі ён скончыўся

валі ня міласьціны, а сапраўднага заробку, аплаты хваробаў і дэкрэтных адпачынкаў, гарантаваных месячных адпачынкаў з поўнай аплатай і кампэнсацыі за звышурочную працу.

Аўтары ліста таксама патрабавалі прызнаньня абавязковымі ўсіх інструкцыяў і пастановаў у галіне працы, якія выдае ўрад і прафсаюзы. Ліст заканчваўся папярэджаньнем:

> Прафсаюз лічыць памылковым нежаданьне АРА заключыць дамову й просіць цягам трох дзён даць станоўчы адказ на згаданыя пункты; у выпадку адмовы прафсаюз ня зможа палагодзіць сытуацыю нармальным шляхам.

Тады ж, у траўні, кіраўнік Менскай акругі пераслаў ліст у Маскву з кароткім камэнтаром: заявы пра супрацоўнікаў, якія галадаюць, — яўнае перабольшаньне[52], заробкі пэрсаналу цалкам сувымерныя зь мясцовымі даходамі. Дачыненьні ўнутры АРА нармальныя, скаргаў на аплату не паступала, і ўсё пытаньне інсьпіраванае прафсаюзам[53].

[52] Апроч заробку, мясцовыя супрацоўнікі АРА бясплатна атрымлівалі адну амэрыканскую харчовую пасылку на месяц. У Менскай акрузе ў 1922—1923 было выдадзена такім чынам больш за 58 тон харчоў на суму 5786 даляраў.

[53] Прафсаюзная актыўнасьць была невыпадковая: пасьля таго, як бальшавіцкі ўрад дзеля выжываньня мусіў пайсьці на саступкі й дазволіць крыху свабоды ў эканоміцы, прафсаюзы атрымалі новае заданьне — абараняць клясавыя інтарэсы пралетарыяту ад нэпманскай буржуазіі. Пачалі, аднак, не з адстойваньня інтарэсаў чальцоў саюзу, а з уласнай чысткі. З чэрвеня па жнівень 1922 у Беларусі праходзіла

Паводле пагадненьня ў Рызе, АРА ня мусіла заключаць пагадненьні з савецкімі прафсаюзамі: усе канфлікты трэба было вырашаць з афіцыйнымі ўладамі. Афіцыйныя ўлады на месцах, аднак, добра памяталі ўнутрыпартыйную палітычную барацьбу з нагоды прафсаюзаў, якая цягнулася ўвесь папярэдні год і скончылася сакрушальнай паразай часткі найвышэйшага партыйнага кіраўніцтва. Трэба было быць асьцярожным — амэрыканцы зьедуць, а прафсаюзы застануцца.

Упаўнаважаны ўраду Мар’ян Стакоўскі прапанаваў Чарлзу Ўілабі тое самае, што й прафсаюз: звольніць Сьміта, забараніць яму прыходзіць у кантору, амэрыканскаму боку напісаць ліст з афіцыйнымі прабачэньнямі.

Ўілабі паведамляў у Маскву:

> Я патлумачыў Стакоўскаму, што ня маю паўнамоцтваў звальняць супрацоўнікаў, а забарона Сьміту зьяўляцца ў офісе выглядала б менавіта як звальненьне. Што да прабачэньня, дык каб Стакоўскі сам быў на месцы Сьміта, пад гарачую руку ён зрабіў бы тое самае.

Мінала гадзіна за гадзінай, а Ўілабі й Вілі ўсё яшчэ не выходзілі з кабінэта ўпаўнаважанага. Ўілабі цьвёрда трымаўся аднаго пункту: ніякіх перамоваў з прафсаюзамі, гутарка можа ісьці

кампанія «добраахвотнага ўступленьня» ў прафсаюзы, у выніку чаго колькасьць чальцоў зьменшылася з 49 да 40 тысяч. Затое, як афіцыйна сьцьвярджалі, «умацавалася іх клясавая аднастайнасьць».

толькі з прадстаўнікамі ўраду. Урэшце бакі пайшлі на кампраміс: Ўілабі пагадзіўся зрабіць запыт наконт пераводу Сьміта зь Менску, а Стакоўскі пагадзіўся прыняць ад Ўілабі ўсе дакумэнты страйкоўцаў разам зь пісьмовым тлумачэньнем, што АРА не прызнае прафсаюзаў.

Ўілабі выканаў абяцаньне — паслаў запыт наконт пераводу Сьміта й дадаў свой камэнтар:

> З асабістых і афіцыйных прычынаў я не хацеў бы, каб Сьміта пераводзілі зь Менску. Я ўпэўнены, што яго ня варта высылаць з Расеі. Ён набыў каштоўны досьвед у складавай працы й арганізацыі харчаваньня дзяцей у Арэнбургу. Гэты досьвед быў для мяне каштоўны. Я прызнаю, што ягонае далейшае знаходжаньне тут можа прывесьці да працягу рознагалосьсяў паміж намі й прафсаюзам, паміж чальцамі прафсаюзу й Сьмітам. Не зважаючы на гэта, я хачу пасправаваць.

Перад тым як адаслаць ліст, Ўілабі паказаў яго Сьміту. Допіс сканчаўся просьбай дазволіць Сьміту самому прыехаць у Маскву для тлумачэньняў.

Аднак увечары таго ж дня кіраўнік акругі надрукаваў яшчэ адзін ліст у Маскву, які пазначыў «канфідэнцыйна». У ім Ўілабі пісаў, што праблему можна было б палагодзіць на самым пачатку, калі б не адбыўся другі інцыдэнт са Сьмітам, пакуль ішлі перамовы са Стакоўскім. Гэта аслабіла пазыцыю АРА:

> Я спадзяюся, што вы як найхутчэй пераведзяце Сьміта зь Менску. Гэтай рэкамэндацыі няма ў маім афіцыйным паведамленьні. Вы разумееце чаму. Ён нагэтулькі не давярае цяпер расейцам, што ня можа ўстрымацца, каб увесь час не дэманстраваць гэтага. Я баюся, што гэта прывядзе да мноства такіх сутычак, як сёньняшняя.

Мінула ноч. Загадчыкі дзіцячых дамоў, сталовак для ўцекачоў, лекары й адрасаты амэрыканскіх пасылак дарма прыйшлі наступнай раніцай — склады АРА былі замкнёныя. Супрацоўнікі зьявіліся на працу, але прафсаюзныя кіраўнікі пільнавалі, каб ніхто ня ўзяўся выдаваць прадукты. Страйк працягваўся.

Ўілабі патэлефанаваў Стакоўскаму. Той хутка зьявіўся й папрасіў дазволу правесьці сход супрацоўнікаў на тэрыторыі канторы. На гэты раз Стакоўскі сказаў тое, што марна спрабавалі давесьці амэрыканцы: паводле пагадненьня з савецкім урадам АРА не прызнае прафсаюзаў і права на страйк. Усе канфлікты павінны вырашацца паміж ім як упаўнаважаным ураду і Ўілабі. Стакоўскі зьвярнуўся да старшыні прафсаюзу з прапановай накіраваць супрацоўнікаў на рабочыя месцы.

Газэта «Савецкая Беларусь» 26 лістапада паведаміла:

> Упаўнаважаны Стакоўскі ў кароткай прамове абмаляваў свае перамовы з адміністрацыяй АРА. Упаўнаважаны канторы АРА па Беларусі сп. Ўілабі пагадзіўся задаволіць усе нашы патрабаваньні.

Хаця ніводнае патрабаваньне не было выканана, камуністычныя прафсаюзы, якія з клясавай рашучасьцю пастанавілі не выдаваць прадуктовыя амэрыканскія пасылкі сіротам, шпіталям і прытулкам, з прадстаўніком улады спрачацца ня сталі. Праз 24 гадзіны пасьля пачатку страйк быў спынены.

Праз тры дні, 29 лістапада, Сэдрык Сьміт выехаў зь Менску.

4 сьнежня ў Маскве савецкі ўпаўнаважаны Карл Ландэр выклікаў намесьніка кіраўніка АРА Сырыла Куїна й запатрабаваў тлумачэньняў. Той выклаў пазыцыю амэрыканцаў: Сьміт ударыў шафёра ў выніку надзвычай правакацыйных паводзінаў апошняга. Адначасова Куїн паслаў рэзкую вымову Ўілабі за дазвол пабочнай асобе заначаваць у будынку для амэрыканскага пэрсаналу. Ўілабі прызнаў віну.

Ландэр ня быў задаволены амэрыканскім адказам і патрабаваў новых і новых тлумачэньняў. Перапіска, якая мусіла дэманстраваць адстойваньне правоў савецкага чальца прафсаюзу, цягнулася да канца 1922 году.

Сэдрык Сьміт у Менск больш не вярнуўся — яго паслалі на працу ў Арэнбурскую вобласьць. Кіраўніцтва АРА да канца стаяла на баку Сьміта. Ужо пасьля завяршэньня апэрацыяў у Расеі дырэктар АРА Ўільям Гаскел напісаў свайму былому супрацоўніку ліст, які выходзіў за рамкі звычайных падзяк і характарыстык: «Мой дарагі сп. Сьміт: маю вялікае задавальненьне выказаць вам сваю ўдзячную ацэнку вашай выдатнай працы ў АРА ў Арэнбургу й

Менску. Падчас усёй вашай працы я атрымліваў толькі самыя прыхільныя паведамленьні аб вашай энэргіі й здольнасьцях. Толькі дзякуючы ляяльнай і адданай працы такіх амэрыканцаў як вы, нам удалося выканаць нашыя задачы ў Расеі. Упэўнены, што набыты досьвед будзе каштоўным для вас у будучыні. Спадзяюся, што вы без сумневу зьвернецеся да мяне ў любы час, калі я змагу быць карысным і даць вам рэкамэндацыю што да вашага характару і здольнасьцяў».

Імя Падбярозкі ня раз сустракаецца ў дакумэнтах АРА. Аднойчы ён забыўся паставіць свой аўтамабіль на ручны тормаз, той пакаціўся й пашкодзіў аўтамабіль Наркамасьветы, і АРА мусіла плаціць за рамонт. Ігнат Падбярозка ад пачатку працы меў дазвол на выезд за мяжу ды польскую візу, і яго пасылалі перавозіць амэрыканцаў празь беларускую мяжу на цягнік у Стоўпцы. 15 сьнежня 1922 Падбярозка звольніўся зь менскай канторы АРА.

Ці значыцца гэтае прозьвішча таксама ў сьпісах супрацоўнікаў ГПУ — невядома[54].

[54] Загад ГПУ «Аб бягучым моманце й задачах органаў ГПУ па барацьбе з контрарэвалюцыяй» ад 10 сакавіка 1922 ставіў наступныя задачы: «Органы ГПУ тых раёнаў, дзе працуе АРА, павінны асаблівую ўвагу зьвярнуць на яе дзейнасьць, выяўляючы шпіянаж, сувязі з контрарэвалюцыйнымі групоўкамі, гуртаваньне белагвардзейскіх элемэнтаў, высмоктваньне золата й каштоўнасьцяў, а таксама ўсе тыя факты, нават з прыватнага жыцьця асобных дзеячоў АРА, якія маглі б у патрэбны момант служыць матэрыялам дыскрэдытацыі для адпаведных паліткампаніяў».